

KOSTOL NARODENIA PANNY MÁRIE

V pôvodne gotickom kostole, prestavanom v 18. storočí v barokovom slohu, sa zachoval gotický zvon. V interiéri rímskokatolíckeho farského kostola sa nachádza pastofórium, neskororenesančný šľachtický epitaf, barokový oltár, pamätná doska z roku 1749, rokoková kazateľnica i patronátna lavica z 19. storočia.

KAPLNKA SVÄTÉHO ANTONA PADUÁNSKEHO

Na vrchole Hrádku sa vyníma neogotická kaplnka - rodinná hrobka Sztárayovcov, považovaná za voľnú kópiu gotickej Kaplnky svätého Michala v Košiciach. Dokončená a posvätená bola v roku 1898. Vo veži je umiestnený zvon z roku 1894, v tympanóne nad vchodom vidieť sztárayovský erb s vročením 1893.

CHRÁM NARODENIA PRESVÄTEJ BOHORODIČKY

Barokovo-klasicistický gréckokatolícky chrám bol úplne dostavaný podľa plánov tereziánskej stavbnej komory zrejme v roku 1787. Nad hlavným vstupom sa nachádza rokoková kartuša, kde vidno dvojhlavého orla s cisárskou korunou a nápisovú stuhu v cyrilike. Maľby interiéru, ako aj chrámový mobiliár pochádzajú z 20. storočia.

Spoznaj taje minulosti

Nórske granty
www.norwaygrants.sk

Tento sprievodca vznikol v rámci projektu SK-INFO-UA Inovatívne informačné produkty cezhraničnej spolupráce, ktorý je financovaný z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu a spolufinancovaný zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

**SLOVAKIA - UKRAINE:
COOPERATION ACROSS THE BORDER**

**SLOVENSKO - UKRAJINA:
SPOLUPRÁCA NAPRIEČ HRANICOU**

Autori fotografií:
Ľudovít Földy, Jozef Ondko, archív mesta Michalovce

Pri spoznávaní mesta Michalovce vás ovie dych minulosti z každej historickej budovy a pamiatky v centre, ako aj pri zvyškoch kamennej rotundy v blízkosti kaštieľa – kedysi sídla rodiny Sztárayovcov. Svoju niekdajšiu slávu pripomína budova Zlatého býka a dlhoročná dominanta centra mesta – radnica s vežovými hodinami. Sakrálna stavba – staršie i tie s nie príliš dlhou históriou – ako aj kaplnka na Hrádku dotvárajú vzhľad jedinečného mesta na brehu rieky Laborec. V blízkosti mesta sa na kopcoch hrdo týčia ruiny hradov - symboly zašlej slávy mocných z dávnych čias.

ROĽNÍCKY DOM

Tento viacpodlažný objekt bol dokončený v druhej polovici dvadsiatych rokov 20. storočia (aj s pomocou roľníkov), následne sa tu nasťahovali viaceré inštitúcie, úzko späté s roľníctvom. Budovu však preslávil najmä maliar zemplínskeho ľudu a slnka - Teodor Jozef Mousson, ktorý mal v podkrovných priestoroch svoj umelecký ateliér.

MOUSSONOV DOM

Teodor Jozef Mousson - maliar zemplínskeho ľudu a slnka - pôsobil v Michalovciach v rokoch 1911 - 1944. V roku 1931 sa so svojou rodinou usadil vo vilke na Hrádku (umelcovi ju prenajal Alexander Sztáray). Časom si dal maliar k domu pristavať i ateliér. V neskoršom období bol objekt prispôsobený pre potreby hviezdárne.

VINIANSKY HRAD

V blízkosti mesta Michalovce sa nachádzajú viaceré historické, kultúrne a prírodné zaujímavosti. Jednou z nich je Viniansky hrad nad neďalekou obcou Vinné. Hrad postavili pravdepodobne v druhej polovici 13. storočia na ochranu cesty, ktorá viedla do Poľska. Začiatkom 18. storočia bol hrad zbúraný a odvtedy je ruinou.

ROTUNDA

Najstaršia sakrálna stavba na území Michaloviec - pozostatky kamennej rotundy s kruhovou loďou a podkovovitou apsidou - bola objavená a skúmaná v sedemdesiatych rokoch 20. storočia, pričom jej datovanie kolíše medzi 9. a 12. storočím. Našla sa aj kamenná platňa s doteraz nerozlúšteným nápisom.

KAŠTIEĽ

Barokovo-klasicistický kaštieľ s prízemnými bočnými krídlami - bývalé šľachtické sídlo - slúži od roku 1957 pre potreby Zemplínskeho múzea. V jeho priestoroch sú umiestnené viaceré expozície. Areál dopĺňa koniareň z 19. storočia, v blízkom parku je situovaný neskororenesančný objekt tzv. starého kaštieľa.

GROSZOV PALÁC

Objekt Groszovho paláca, vybudovaný okolo roku 1905 v štýle miestnej secesie maďarskej proveniencie, je typický svojou náročnou štvorcovou vežou, ukončenou kladivami symbolom hutníctva. V krídle do ulice sa pôvodne nachádzal hotel, zvyšok slúžil na bývanie. Boli tu banky, zlatníctvo, hodinárstvo, reštaurácia, či kancelárie.

BAZILIKA MINOR

Chrám Zoslania Svätého Ducha od roku 2012 bazilika minor vybudovali v rokoch 1934 až 1935 v neobyzantskom slohu. Nachádzajú sa tu nádherné stropné i nástenné ikony, ako aj relikvie blahoslaveného Metoda Dominika Trčku, vedľa chrámu bola postavená zvonica.

STARÝ SÚD

V druhej polovici 18. storočia v tejto budove sídlil Soľný úrad a sklady, o storočie neskôr tu bol umiestnený slúžnovský úrad. V povedomí ľudí však objekt zostal ako sídlo súdnej moci s vlastnou väznicou (väzenské cely sa nachádzali aj pod budovou). Z tohto dôvodu sa do dnešných dní sa zachovalo pomenovanie „starý súd“.

BUDOVA ZLATÉHO BÝKA

Poschodový hotel Zlatý býk dal v rokoch 1905 až 1906 postaviť Gabriel Strömpl v tom období jeden z najbohatších Michalovčanov. V jeho rozsiahlych priestoroch sa nachádzala krčma, kaviareň s cukrárňou, reštaurácia i veľká sála. Bola tu aj ubytovacia časť, ale aj terasa, garáže, autoopravovňa i čerpacia stanica.

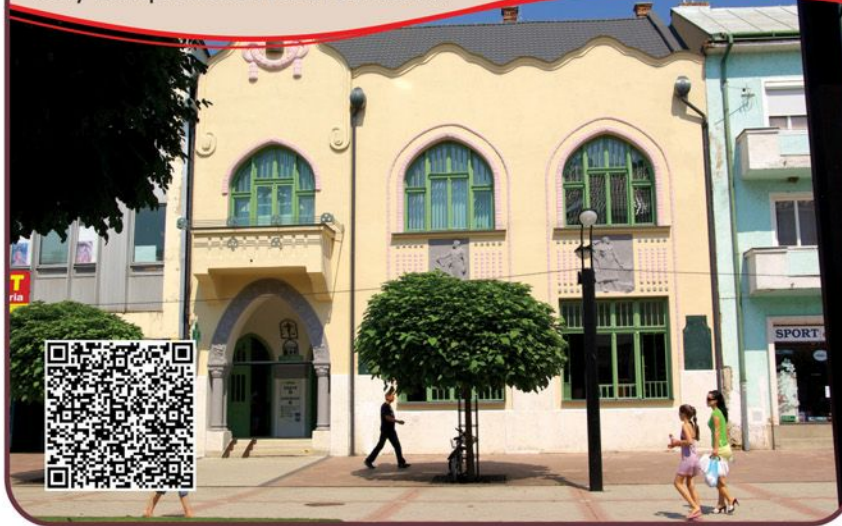
RADNICA

Novú budovu pre michalovskú samosprávu postavili v rokoch 1927 až 1928 podľa projektu Ľudovíta Oelschlägera na mieste bývalého súkromného domu. Na pôvodne sledovacej veži, slúžiacej miestnym hasičom, boli umiestnené v neskoršom období hodiny. Pred radnicou sa v minulosti nachádzal aj menší parčík.

BANKOVÁ BUDOVA

O tom, že pôvodne išlo o bankovú budovu, výraznejšie prestavanú okolo roku 1912 v štýle uhorskej secesie, svedčia aj architektonické prvky na priečelí - úľ na hlavnom štíte i reliéfy kováča a kosca medzi oknami. Sídlili tu rôzne banky, od päťdesiatych rokov 20. storočia bola v objekte knižnica, dnes celý komplex slúži zdravotníctvu.

BANKOVÝ PALÁC

Budovu postavili v klasicistickom štýle s pseudorokokovými výjavmi na fasáde, vo dvore sa nachádza átrium. Na prízemí v minulosti takmer nepretržite sídlila banka. Dnes v budove sídli Zemplínske osvetové stredisko. Plastiky včiel, remeselníkov, hospodárov a lodníkov na priečelí mali znázorňovať pracovitost', úle zasa sporivosť.

